

A Magyar Anyagvizsgálók Egyesülete (MAE) elnökei

Presidents of the Hungarian Association for Material Testing

Tetmajer Lajos (vagy ahogyan a mérnöki tanulmányok során megismertük, Ludwig von Tetmajer) 126 éve, 1895. szeptember 9-11. között Zürichben életre hívta az Anyagvizsgálók Nemzetközi Szervezetét. A MAGYAR ANYAGVIZSGÁLÓK EGYESÜLETE másodikként, 1897. június 16-án alakult meg azzal az alapvető céllal, hogy hazánkat a nemzetközi rendezvényeken ez, és ne az osztrák-magyar egyesület képviselje. A II. Világháború végéig szervezetünk folyamatosan működött, majd az alapítás 100. évfordulóján, a Miskolctapolcán elindult kezdeményezés hosszasan vajúdtat követően (Anyagvizsgálók Lapja, 2013/3-4) végül 2012-ben beérett. Az eltelt – immáron történelmi – kor nem csupán lehetőséget biztosít a Felelős Szerkesztőnek a visszatekintésre, hanem fel is szólítja arra, hogy megemlékezzünk dicső elődeinkről. Az alapvető kérdés ebben a helyzetben: hogyan, milyen módon, miképpen? A történelem megismételhetetlen. Ami elmúlt, visszahozni nem lehet, még törekedni sem szabad erre, hiszen a kudarc eleve adott. Mégis kapaszkodóként szolgálhat az a tény, hogy mindig és mindenkor voltak olyan emblematikus személyek, akik többet vállaltak a szakmáért, annak fennmaradásáért, a szakemberek összefogásáért, a tudás népszerűsítéséért.

Ezek voltak az Egyesület elnökei. Álljon itt a névsoruk:

1897-1904	Czigler Győző (műegy. tanár)
1904-1910	Nagy Dezső (műegy. tanár)
1910-1914	Czékus Aurél (min. tanácsos)
1914-1917	Rejtő Sándor (műegy. tanár)
1917-1924	Zielinski Szilárd (műegy. tanár)
1924-1927	Gállik István (alelnök, államtitkár)
1927-1930	Czakó Adolf (műegy. tanár)
1930-1934	Zorkóczy Samu (műsz. vezérig.)
1934-1939	Mihailich Győző (műegy. tanár)
1939-1942	Quirin Leo (műegy. tanár)
1942-1944	Misángyi Vilmos (műegy. tanár)
2012-2014	Gillemot László, Dr.
2014-2019	Czinege Imre (professzor emeritus)
2019 -	Biró Gyöngyvér, Dr. habil

A 14 nevet felsorakoztató névsorból lapunk korábbi számaiban már kilenc szakember életének mozzanataival találkozhattak a Tisztelt Olvasók. Most a „vasbeton-építéset” egyik kimagasló úttörőjének, Zielinski Szilárd (1860 – 1924) életébe, annak eredményeibe tekinthetünk be. A MAE elnöki feladatát Gállik István Dömötör előtt, 1917 - 1924 között töltötte be, és ő volt Magyarországon avatott első „dr. tech.” cím birtokosa a Magyar Mérnöki Kamara alapító elnöke (1924. március 8.).

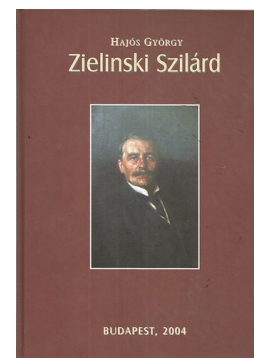
Zielinski Szilárd (1917-1924)

A névre pillantva, azt olvasva azonnal a „lengyel nemzetiségű” gondolat juthat eszünkbe. Aki csak a szakmára gondol, abban a „vasbeton atyja” kifejezés ötlök fel. Mindektőnek igaza van. Édesapja lengyel nemes menekült, aki Debrecenben telepedett le, magyar leányt vett feleségül. Fiuk – a család harmadik gyermekeként – 1860. május 1-jén született Mátészalkán, aki Dabasi Halász Irmával kötött házasságot 1894. december

Zielinski Szilárd¹
(1860. május 1., Mátészalka – 1924. április 28., Budapest²)

1-jén. Életének pillanatai, szakmai munkássága és annak eredményei, társadalmi közéleti tevékenysége kellően dokumentáltak ahhoz, hogy személyiségéről viszonylag gyorsan hű képet kaphasson az érdeklődő^{3,4}. Egyik, talán legteljesebb kép a Hajós György által összeállított, 2004-ben, a (Magyar) Mérnöki Kamara alapításának 80. évfordulójára megjelent 152 oldal terjedelmű könyv⁴ olvasása alapján rajzolható meg.

Hajós Alfréd könyvének borítója⁵

¹ Közkincs: <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=39291804> (letöltve: 2022.07.20.)

² A WIKIPÉDIA, a Magyar Életrajzi Lexikon április 24-ét, Hajós György könyve április 29-ét közöl, a gyászjelentésen és a korabeli megemlékezések április 28-át tartalmazzák.

³ Készítette: Ismeretlen - http://www.sinevilaga.hu/150_eve_szuletett_dr_zielinski_szilard_a_hazai_vasbetonepites_atyja.php

⁴ Hajós György: Zielinski Szilárd, Budapest, 2004

⁵ Hajós György: Zielinski Szilárd könyvének borítója: https://bookline.hu/product/home.action?_v=Hajos_Gyorgy_Zielinski_Szilard&type=20&id=506210 (Letöltés dátuma: 2022.08.15.)

A könyv olvasása kapcsán kialakuló benyomás és a korabeli szakemberek által publikált gondolati képek teljes átfedése alakul ki bennünk, akár a nekrológot (1924)⁵, akár egy emlékeztést (1928)⁶, avagy a síremlék leleplezését olvassuk (1932)⁷ A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye különböző számaiban. Életének grádicsa kissé leegyszerűsítve a következő:

- 1860. május 1., születésének dátuma, Mátészalka, Constantin keresztnévvel bejegyezve. Édesapja: Stanislaus Zielinski, édesanyja Böhm Terézia.
- 1878. június 27-28., érettségi, Budapest II. kerületi Állami Reáltanoda (a gimnázium első osztályát a gyöngyösi Nagygyimnáziumban végezte).
- 1878-1884 M. kir. József nádor Műegyetem hallgatója. Itt szerez „kitűnő” minősítéses oklevelet 1884. április 30-án. Közben az 1882/83 és 1883/84-es tanévekben – mai szóhasználattal – „demonstrátor” a Kisfaludi Liphay Sándor vezette tanszéken (vasútépítéstani). Az 1884/85-ös tanévben már oklevelés mérnökként látja el ezt a feladatot.
- 1885/86-os és 1886/87-es tanévekben „nagy állami ösztöndíjjal” kétéves tanulmányúton vesz részt Franciország, Anglia és Németország vasútvonalainak, nagyobb hídjainak, nevezetesebb alkotásainak részletesebb műszaki hátterének megismerésére. Párizsban hosszabb időt tölt az Eiffel-cég szerkesztési irodájában.
- 1887-ben visszatérve elfogadja Kisfaludi Liphay Sándor (1886-89 és 1898-1900 között rektor) professzor által javasolt tanársegédi állást. 1891. június 1-ig meghívott előadója az út-vasút építéstan enciklopédiájának.
- 1889-ben megalapítja mérnökirodáját. Ennek szakmai tevékenysége a következő számadatokkal érzékeltethető:
  - 37 vasútvonal (1400 km hosszban) nyomjelzési tervezési munkáinak elkészítése. Ezen belül 7 vasútvonal kivitelezési munkáinak elvégzése.
  - 63 vashíd terveinek elkészítése, amelyből 17 db kivitelezését is irányíthatja.
- 1896-ban, a milleneum évében, Ferenc József (Ő császári és apostoli királyi Felsője) császár a koronás arany érdemkeresztrel ismeri el tevékenységét.
- 1896-ban a mérnökgyűlés előterjeszti a megalkotandó Magyar Mérnöki Kamara első tervezetét.
- 1897-ben a M. kir. József nádor Egyetem magántanára, miközben a Magán Mérnökök Országos Szövetségének megalapításában jelentős szerepet vállal.
- 1901-ben újabb legfelsőbb elismerését a szerb király Szent Száva-rend jelvénye követi.
- 1901-ben hazánkban elsőként szerzi meg a dr. tech. fokozatot.

- 1902-ben az egyik párizsi tanulmányútja kapcsán megismerkedik François Hennebique (1842-1921) újonnan szabadalmaztatott vasbeton építési rendszerével és „gőzerővel” tervezi és építi a hazai víztornyok sorozatát.
- 1903-ban a M. kir. József nádor Műegyetem meghívott előadója a vasvázás betonépítés tárgy körben.
- 1906. május 1-től az Országos Középítési tanács tagja.
- 1906. május 5-től a M. kir. József nádor Műegyetem út-vasút-építéstani tanszék nyilvános rendes tanára.
- 1907. szeptember 7-én a M. kir. földművelésügyi miniszter kinevezi az országos vízügyi tanács tagjává. Szeptember 17-én a fővárosi közmunkák tanácsának tagjává választják.
- 1908-ban Lipcse város aranyéremmel tüntette ki. Ugyanilyen kitüntetésben részesült London városától is.
- 1911-ben a Magyar Mérnökök Országos Szövetsége tiszteletbeli tagja és örökös díszelnöke lett.
- 1916-ban a Kisfaludy-Társaság a Széchenyi-lánchíd rekonstrukciója kapcsán végzett munkáját Greguss-jutalommal ismeri el.
- 1917. évi Országos Mérnök-Gyűlésen – ahol Miksa-főherceg (az uralkodó öccse) elnökölt – előterjeszti a Magyar Mérnöki Kamara működtetésére, a mérnöki rendtartásra vonatkozó törvényjavaslatot.
- 1917-ben Ő felsége mérnök-alezredesnek nevezi ki.
- 1920 tavaszán a Magyar Mérnök- és Építészegylet elnökévé választják. Ugyanebben az évben az Országos Középítési Tanács elnöke lett.
- 1921-ben a Közmunkák Tanácsának elnöke. Ugyanezen évben a Magyar Történelmi Társulat tiszteletbeli tagja a Széchenyi-könyvtár megalapítása kapcsán végzett munkájának elismeréseként.
- 1922-ben a nemzetgyűlés elé kerül a mérnökrendtartásra vonatkozó törvényjavaslat.
- 1923-ban a dunai nagy kikötőépítő-kirendeltség (csepeli szabadkikötő) kormánybiztosaként tárgyal a francia érdekcsoporttal.

Zielinski Szilárd mellszobra⁸

⁵ Sármezey Endre: Zielinski Szilárd (1860-1924), A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, 58. évf., 1924, 71. oldal

⁷ Maurer Gyula: Zielinski Szilárd (1853-1924) emlékezete, A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, 63. évfolyam, 1928, 129. oldal

⁸ Zielinski Szilárd-mellszobor, fotót készítette: Kozma János, Köztérkép: https://www.kozterkep.hu/354/Zielinski_Szilard_mellszobor_Szeged_2007.html#ve-tito=1656 (Letöltés dátuma: 2022.009.14.)

- 1923. március 24-én kihirdetésre kerül a mérnök-rendtartásra vonatkozó törvénycikk és a Budapesti Mérnöki Kamara megalakulásának lehetősége.
- 1923. április 8-án Magyar Mérnök- és Építész-Egylet tiszteletbeli tagjává választja.
- 1924. március 8-12. között a Budapesti Mérnöki Kamara alakuló ülése Zielinski Szilárdot elnökévé választja.
- A megfeszített munka és a sokrétű tevékenység már korábban is egészségügyi problémákat okozott számára és 1924. április 28-án a végzet 64 éves korában elszóltotta az élők sorából.
- 1924. május 3. Tiszteelői utolsó útjára kísérik a „kerespi út melletti temetőbe” (Fiumei Úti Sírkert, Fiumei úti temető, Kerespi temető...).
- 1932. október 16. A Wälder Gyula által tervezett síremlékének leleplezése⁹, amelyen helyet kap a Bory Jenő mintázta hatalmas méretű bronzarckép is. A méltatást Forster Gyula államtitkár, a síremlékbizottság elnöke tartotta.

Zielinski Szilárd síremléke a Fiumei úti temetőben¹⁰

Tervezte: Wälder György

Dombormű: Bory Jenő, építészmérnök-szobrászművész

Ha csupán szavak, mondatrészek halmazával kellene jellemezni Zielinski Szilárdot, a szakembert, az egyetemi tanárt, akkor biztosan megtalálhatók lennének a következők: kiváló képességű, kitartó, következetes a végletekig, megalkuvást nem ismerő, kiváló előadó, hallgatóival lojális, az újat „zsigerből” felismerő, vasakarátú, tudós profesz-szor, aki hisz a közösség erejében.

Munkásságának eredményei, szakmai írások jegyzéke Hajós György könyvében megtalálhatók. Jelen emlékdézőben csupán a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közleményében közölt cikkei és méltatások szerepelnek az irodalomjegyzékben.

Tóth László

Magyar Mérnök- és Építész-Egylet közleményeiben közölt cikkei és méltatások¹¹: (Év/Évf/Füzet, Oldal, Cím)

- [1] 1886/20/7, 401-417., München város csatornázása.
- [2] 1888/22/1, 12.jan., A párizsi 300 m magasságú torony erőtani ismertetése I.
- [3] 1888/22/2, 49-60., A párizsi 300 m magasságú torony erőtani ismertetése II.
- [4] 1888/22/3, 97-109., A párizsi 300 m magasságú torony erőtani ismertetése III.
- [5] 1888/22/5, 206-222., A vágánykapcsolások számító módja I.
- [6] 1888/22/6, 251-271., A vágánykapcsolások számító módja II.
- [7] 1890/24/3, 171-186., Ajánlat az alsó Dunán Ó-Moldva és Turnu-Severin közt levő hajózási akadályok elhárításának módszerére.
- [8] 1901/35/9, 473-507., Budapest forgalmi viszonyainak rendezése I.
- [9] 1901/35/10, 537-565., Budapest forgalmi viszonyainak rendezése II.
- [10] 1902/36/11, 490-494., Megjegyzések Schustler Józsefnek "A hazai portland- és románcementek szaporasága" című közleményére.
- [11] 1902/36/12, 530-534., Megjegyzéseim Schustler József válaszára.
- [12] 1902/36/12, 529-530., Schustler József: Válasz Zielinski Szilárdnak ... megjegyzéseire.
- [13] 1913/47/13, 213-219., A mérnöki kamara-törvény Ausztriában (Marton Viktor előadása és Zielinski Szilárd hozzászólása).
- [14] 1917/51/16, 153-155., A mérnökök és építészek rendtartása Ausztriában és nálunk.
- [15] 1917/51/27, 248-252., Országos Mérnökgyűlés Budapesten 1917. június 29-én a kir. József Műegyetem aulájában (Kürschák József, Miksa főherceg, Kájlínger Mihály, Glasner Antal, Zielinski Szilárd beszéde).
- [16] 1919/53/11, 81-81., br. Beocsini Ohrenstein Henrik
- [17] 1920/54/1, 05.jan., Tisztújító rendkívüli közgyűlésünk 1919. december 19-én (Jász Dezső alelnök, Zielinski Szilárd új elnök beszéde).
- [18] 1920/54/34-37, 131-134., Zielinski Szilárd közgyűlési megnyitó beszéde 1920. június 5-én.
- [19] 1921/55/15, 91-94., A Fővárosi Közmunkák Tanácsa által a budapesti Építésügyi Szabályzattal szemben megállapított könnyítések.
- [20] 1922/56/18, 143-144., Lósy-Schmidt Ede: A Magyar Történelmi Társulat Zielinski Szilárdnak.
- [21] 1922/56/19, 151-153., Zielinski Szilárd elnök közgyűlési megnyitó beszéde március 19-én.
- [22] 1923/57/19-20, 73-78., Közgyűlési beszédek március 20-án (Zielinski Szilárd, Hermann Miksa, Buday Béla, Viczián Ede, Edvi Illés Aladár beszédei, felszólalásai).
- [23] 1924/58/14-16, 53-58., A Budapesti Mérnöki Kamara megalakulása (Zielinski Szilárd, Chatel Vilmos, Buday Béla beszéde).
- [24] 1924/58/17-20, 69-70., A BMK közleményei: Zielinski Szilárd
- [25] 1924/58/21-22, 71-74., Sármezey Endre: Zielinski Szilárd (1860-1924).
- [26] 1928/62/21-22, 129-132., Maurer Gyula: Zielinski Szilárd (1853-1924) emlékezete.
- [27] 1932/66/47-48, 277-278., Zielinski Szilárd síremlékének leleplezése.

⁹ Zielinski Szilárd síremlékének leleplezése, A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, 66. évf., 1932, 277. oldal

¹⁰ Zielinski Szilárd síremlékének fotója, készítette: Csuha István, Köztérkép: <https://www.kozterkep.hu/7059/zielinski-szilard-siremlake#vetito=59272> (Letöltés dátuma: 2022.08.15.)

¹¹ Forrás: Arcanum adatbázis: <https://adt.arcanum.com/hu/search/results/?list=eyJmaWx0ZXJzljogeyJDT0wiOiBblk1hZ3lhck1lcm5vayJdfSwgnF1ZXJ5JlogInpp-ZWxpbnNraSBzemsXHUwMGUxcmQifQ> (Letöltés dátuma: 2022.08.15.)